ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΜΑΝΤΩΣ

Ἡ ὠμορφιὰ κι' ἡ γενναιότης τῆς Μυκονιάτισσας ἀρχοντοπούλας. Οἱ θαυμασταὶ καὶ οἱ μνηστῆρες της. Τὸ ὄνειρο τῆς Μαντῶς. Ὅπου ἐμφανίζεται ὁ Ὑάκινθος Μπλάκαρης. Στὴ Μύκονο. Ἐρωτοχτυπημένος. Ἡ ἐξομολόγησις. Τὰ ὑπέροχα λόγια τῆς Μαντῶς. Ὁ Μπλάκαρης φεύγει γιὰ τὰ πεδία τῶν μαχῶν. Μετὰ μῆνας. Μέσα στὴ φωτιὰ τῆς μάχης. Τὸ ἄγνωστο παλληκάρι. Ἡ ἀποκάλυψις, κτλ.

ΠΩΣ θὰ ξέρετε ἀσφαλῶς, μιὰ ἀπὸ τὶς ἡρωϊκὲς Ἑλληνίδες ποὺ πολέμησαν σὰν ἄνδρες κατὰ τὸ 21, γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς πατρίδος των, ἦταν κι' ἡ πανώμορφη καὶ λεοντόκαρδη ἀρχοντοποῦλα τῆς Μυκόνου, ἡ Μαντὼ Μαυρογένους, τῆς ὁποίας ἐστήθηκε τελευταῖα κι' ἡ προτομὴ στὴν πατρίδα της.

Ἡ Μαντὼ ἦταν γοητευτικὰ ὡραία. Εἶχε τρόπους ποὺ ἐμάγευαν. Ὅσοι τὴ γνώρισαν στὰ χρόνια τοῦ ἀγῶνος, ξένοι καὶ Ἕλληνες, ἐκθειάζουν τὴν αἰθέρια ὠμορφιά της, τὴν καλωσύνη της, τὴν τάξη της.

Ὅπως ἦταν φυσικὸ λοιπόν, μιὰ τέτοια κοπέλλα ἀπὸ ἀρχοντικὴ γενιά, πάμπλουτη καὶ ὀνομαστὴ γιὰ τὰ κατορθώματά της τὰ πολεμικά, τράβηξε τὴν προσοχὴ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον πολλῶν συγχρόνων της. Πολλοὶ τὴν ἐθαύμαζαν. Ἀλλὰ καὶ πολλοὶ τὴν ἐλάτρευαν. Πολλοὶ ὀνειρεύοντουσαν νὰ τὴν κάνουν γυναῖκα τους. Οἱ μνηστῆρες, μνηστῆρες ἀξιόλογοι καὶ διαλεχτοί, τὴν τριγύριζαν ἀμέσως μόλις πάτησε τὸ πόδι της στὴ Μύκονο. Τὰ συνοικέσια τῆς στέλνονταν τὸ ἕνα πάνω στ' ἄλλο. Μὰ ἡ Μαντὼ δὲν εἶχε καιρὸ νὰ σκεφθῆ γιὰ ἔρωτα κι' ἀποκατάστασι τὴν ἐποχὴ αὐτή. Τὸ ὄνειρό της, τὸ ἰδανικό της ἦταν ἄλλο, πιὸ μεγάλο, πιὸ εὐγενικό. Σκεφτόταν μονάχα τὴν πατρίδα της, τὴν Ἑλλάδα. Ἂς ἐλευθερωνόταν ἡ Ἑλλὰς ἀπ' τὸν τύραννο κι' ὕστερα εἶχε καιρὸ νὰ σκεφθῆ καὶ γιὰ γάμο.

Γιὰ τὸν λόγο αὐτό, ὅσοι ζήτησαν τὸ χέρι τῆς Μυκονιάτισσας ἀρχοντοπούλας κατὰ τὴν ἔναρξι τῆς Ἐπαναστάσεως, ἄκουσαν ὅλοι ἀπὸ τὸ στόμα της τὰ ἴδια ὑπέροχα λόγια:

— Ἂς ἐλευθερωθεῖ πρῶτα ἡ Ἑλλὰς κι' ἔπειτα θὰ διαλέξω κι' ἐγὼ σύντροφο τῆς ζωῆς μου. Δὲν μπορῶ νὰ δώσω τὴν καρδιά μου σὲ σκλάβο. Θὰ τὴν κερδίση ἐκεῖνος ποὺ θὰ νικήση τοὺς Τούρκους καὶ θὰ λυτρώση τὴν πατρίδα του ἀπ' τὸν ζυγό τους!...

Γράφοντας ἡ ἴδια στὶς Παρισινὲς κυρίες καὶ ζητῶντας τὴ συνδρομή τους τὴν ἠθικὴ γιὰ τὴν ἀγωνιζομένη πατρίδα της, πρόσθετε κάτω-κάτω στὴν ἔκκλησί της:

«Δὲν ὑπάρχει Ἕλληνας ποὺ νὰ μὲ εἶδε καὶ νὰ μὴ τὸν ἐγοήτευσα. Ἀπ' ὅλους αὐτούς, ἕνα πρᾶγμα ζητῶ μονάχα: Ἀπόλυτον ζῆλο ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς πατρίδος».

* * *

Ἕνας ἀπ' τοὺς νέους τῆς περιόδου αὐτῆς τῶν πολεμικῶν καπνῶν καὶ τῶν αἱμάτων, ποὺ αἰσθάνθηκε τρελλὸ καὶ παράφορο ἔρωτα γιὰ τὴ Μαντὼ μόλις τὴν πρωταντίκρυσε, ἦταν κι' ὁ Ὑάκινθος Μπλάκαρης.

Ὁ Μπλάκαρης μόλις εἶχε γυρίσει στὴν Ἑλλάδα ἀπ' τὸ Παρίσι ποὺ σπούδαζε. Ἡ Ἐπανάστασις κατὰ τοῦ τυράννου τὸν εἶχε ἐνθουσιάσει καὶ γύριζε τὰ νησιά, προσπαθῶντας νὰ ξεσηκώση ἐναντίον τῶν Τούρκων καὶ τοὺς νησιῶτες.

Ἔφτασε ἔτσι καὶ στὴ Μύκονο. Ἔφτασε στὸ νησὶ τὴν ἴδια ἐποχὴ ποὺ ἔπαιε ἐκεῖ κι' ἡ Μαντὼ γιὰ νὰ ἐξεγείρη τοὺς συμπατριῶτες της.

Οἱ δυὸ νέοι γνωρίστηκαν.

Ὁ Μπλάκαρης βρισκόταν πάντα στὰ συμβούλια ποὺ γινόντουσαν μὲ τοὺς προκρίτους τοῦ νησιοῦ στὸ σπίτι τῆς Μαντῶς. Ἔχοντας στὴν καρδιά του τὸν διπλὸ ἔρωτα τῆς πατρίδος καὶ τῆς γυναίκας, μιλοῦσε στὰ συμβούλια αὐτὰ μὲ πάθος, μὲ οἶστρο.

Τετραπέρατη ὅπως ἦταν ἡ Μαντώ, δὲν ἄργησε νὰ μαντέψη τὸ αἴσθημα τοῦ νεαροῦ σπουδαστοῦ. Προσποιήθηκε ὅμως πὼς δὲν κατάλαβε τίποτα. Αὐτὸ ἦταν τὸ καλύτερο ποὺχε νὰ κάνη.

Πέρασαν ἀρκετὲς μέρες.

Ἡ Μαντὼ δὲν ἔβλεπε πειὰ στὸ νησὶ τὸν Μπλάκαρη. Καὶ νόμιζε πὼς ὁ νέος ἔφυγε γιὰ τὰ πεδία τῶν μαχῶν. Ἔξαφνα, ἕνα πρωί, κατεβαίνοντας ἀπ' τὸ σπίτι της, τὸν ἀντίκρυσε νὰ παραμονεύη στὴ γωνία. Τὸν πλησίασε ἀμέσως, τὸν χαιρέτησε καὶ τὸν ρώτησε γιατί βρίσκεται ἀκόμα στὴ Μύκονο, σὲ ἡμέρες ποὺ ὁλόκληρος σχεδὸν ὁ Ἑλληνισμὸς πολεμοῦσε τοὺς Τούρκους.

Ὁ Μπλάκαρης τἄχασε. Κοκκίνισε σὰν κοπέλλα. Τὰ λόγια τῆς Μαντῶς τὸν πλήγωσαν κατάκαρδα. Συγκέντρωσε ὡστόσο τὸ θάρρος του καὶ τῆς ἄνοιξε τὴν ἐρωτευμένη του καρδιά.

— Σ' ἀγαπῶ! τῆς εἶπε. Γι' αὐτὸ δὲν ἔφυγα ἀκόμα γιὰ νὰ πάω νὰ πολεμήσω ἐναντίον τῶν τυράννων τῆς πατρίδας μας. Σὲ λατρεύω, Μαντώ!... Πές μου μιὰ λέξι, ὁός μου μιὰ ἐλπίδα καὶ θὰ φύγω ἀμέσως.

Ἡ Μαντὼ συγκινήθηκε. Εἶχε τρυφερὴ καρδιά. Μὰ συγκράτησε τὰ αἰσθήματά της. Δὲν ἦταν καιρὸς γι' ἀγάπες, ἀλλὰ γιὰ πόλεμο.

Ἄρχισε λοιπὸν νὰ συμβουλεύη τὸν νέο. Τοῦ ὑπάδειξε τὸ καθῆκον του τὸ ἱερὸ στὴν πατρίδα. Καὶ τοῦ εἶπε, τέλος, κι' αὐτοῦ ὅ,τι εἶχε πεῖ καὶ σὲ τόσους ἄλλους:

— Μονάχα σ' ἄνδρα ἐλεύθερο κι' ὄχι σκλάβο, σὲ νικητὴ τῶν Τούρκων θὰ δώσω τὴν καρδιά μου!...

Τὰ λόγια τῆς Μαντῶς συγκίνησαν βαθειὰ τὸν νέο. Τὸν ἐνθουσίασαν. Τῆς ἔσφιξε τὸ χέρι καὶ τῆς ὡρκίστηκε:

— Θὰ κάμω τὸ καθῆκον μου. Θὰ πάω ν' ἀγωνιστῶ γιὰ τὴν πατρίδα. Θὰ φανῶ ἀντάξιός σας. Καὶ τότε, ὅταν πειὰ ἡ Ἑλλάδα μας ἐλευθερωθεῖ, ποιὸς ξέρει...

— Ποιὸς ξέρει;... ψιθύρισε κι' ἡ Μαντὼ μὲ συγκίνησι.

Καὶ χώρισαν.

* * *

Μῆνες καὶ μῆνες πέρασαν.

Ὁ νέος ποὺχε φύγει τὴν ἴδια μέρα ἀπ' τὴ Μύκονο, δὲν ξανακούστηκε πειὰ πουθενά. Ζοῦσε; Σκοτώθηκε σὲ καμμιὰ μάχη; Κανένας δὲν ἤξερε.

Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἡ Μαντὼ πολεμοῦσε στὸ Πήλιο, μαζὶ μὲ τοὺς καπετανέους Κορατάσο καὶ Διαμαντῆ, ἐναντίον τοῦ Ἰσμαὴλ Πότα καὶ τοῦ Ἀβδουλλᾶ. Ἀσκέρι μεγάλο Τούρκων τοὺς χτυποῦσε ἄγριο. Λυσσώδεις συμπλοκὲς γινόντουσαν. Τὸ αἷμα ἔτρεχε ποτάμι.

Σὲ μιὰ ἀπ' τὶς συμπλοκὲς αὐτές, μέσα στὸν καπνό, τὴ φωτιὰ καὶ τὸν χαλασμὸ τῆς ἀλληλοσφαγῆς, ἡ Μαντὼ ἀντελήφθη πλάϊ της ἕναν ἀτρόμητο πολεμιστὴ ποὺ ριχνόταν μὲ λύσσα στοὺς Τούρκους καὶ πρότασσε τὸ στῆθος του σὲ κάθε κίνδυνο ποὺ τὴν ἀπειλοῦσε.

Ποιὸς ἦταν ὁ λεβέντης αὐτός; Δὲν μποροῦσε νὰ διακρίνη μὲ τὸ κακὸ ποὺ γινόταν.

Ἔξαφνα μιὰ σφαῖρα βρῆκε τὸν ἡρωϊκὸ πολεμιστὴ στὸ στῆθος. Βόγγησε πονεμένα καὶ σωριάστηκε μπρὸς στὰ πόδια τῆς Μαντῶς. Κι' ἡ Μαντὼ τὸν εἶδε τότε καλά. Ἦταν ὁ Ὑάκινθος Μπλάκαρης!...

Κατασυγκινημένη ἡ Μαντώ, διέταξε καὶ μετέφεραν ἀμέσως τὸν νέο στὴ σκηνή της. Μὰ τὸ τραῦμα του ἦταν θανατηφόρο. Μάταια τὸν περποιεῖται καὶ τὸν παρηγορεῖ ἡ γενναία Μυκονιάτισσα. Ὁ θάνατος πλησιάζει... Ὁ Ὑάκινθος στυλώνει ἀπάνω της τὰ μάτια του γιὰ στερνὴ φορά, σφίγγει τὰ χέρια της στὰ δικά του καὶ πεθαίνει ψιθυρίζοντάς της τὸ στερνὸ ἐρωτικό του «χαῖρε»!...

Στὸ ἄλλο φύλλο θὰ σᾶς γράψω γιὰ τὸ περίφημο «γυναικομάνι» ποὔγινε στὴ νῆσο Σύμη, τὸν περασμένο αἰῶνα.

Ο ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ

Ἡ Μαντὼ Μαυρογένους.

πειά; εἶπε μιὰ μέρα ὁ Ἀλβέρτος στὴν ἀρραβωνιαστικιά του.

Κι' ἡ Μαριέττα πῆγε νὰ δῆ τὴν Παυλίνα καὶ νὰ τὴν προσκαλέση στὸ γάμο της ποὺ θὰ γινόταν σὲ λίγες μέρες. Μόλις ὅμως τὴν ἀντίκρυσε, τρόμαξε.

— Πῶς ἀδυνάτισες ἔτσι, ἐξαδελφοῦλα! τῆς εἶπε μὲ εἰλικρινῆ συμπόνια. Εἶσαι λοιπὸν ἄρρωστη;

— Ὄχι, ὄχι, εἶμαι πολὺ καλά, ἀπάντησε ἡ Παυλίνα.

Μὰ δὲν ἔλεγε τὴν ἀλήθεια. Ἦταν τόσο ἀδυνατισμένη, τόσο χλωμὴ ἡ φτωχὴ ἐξαδέλφη. Καὶ μ' ὅλο ποὺ ὑποσχέθηκε πὼς θὰ πάη στὸ γάμο τοῦ Ἀλβέρτου καὶ τῆς Μαριέττας, δὲν πῆγε.

Μόνο τὴν παραμονὴ τοῦ γάμου ἔστειλε στὴ Μαριέττα, γιὰ δῶρο, ἕνα θαυμάσιο ἐργόχειρο ποὺ τὸ εἶχε κεντήσει μόνη της.

Καὶ τὴν ἄλλη μέρα, τὴ στιγμὴ ποὺ οἱ νειόνυφοι ἔφευγαν εὐτυχισμένοι καὶ γελαστοὶ γιὰ τὸ γαμήλιο ταξεῖδι τους, τὴν ἴδια ἀκριβῶς στιγμὴ ἡ φτωχὴ Παυλίνα ψυχορραγοῦσε πάνω στὸ κρεββάτι της, στὸ κρεββάτι τοῦ πόνου της.

Πέθανε ἥσυχα-ἥσυχα. Ξεψύχησε μὲ τ' ὄνομα τοῦ Ἀλβέρτου στὰ χείλη. Τὴ σκότωσε ὁ μεγάλος της καϋμός. Καὶ κανένας ποτὲ δὲν ἔμαθε τὴν αἰτία τοῦ θανάτου της. Πῆρε μαζύ της τὸ μυστικὸ τῆς καρδιᾶς της, τὸ πῆρε βαθειὰ στὸν τάφο της κ' οἱ τάφοι εἶνε βουβοὶ καὶ ξέρουν νὰ κρατᾶνε καλὰ τὰ μυστικὰ τῶν νεκρῶν...